

Kulturdepartementet
Medieavdelingen

Dette brev er sendt per e-post til:

postmottak@kud.dep.no

1. september 2016

Høring: Forslag til ny åndsverklov

SF Anytime AB viser til Kulturdepartementets høringsnotat av 17. mars 2016 og vil med dette avgi sin uttalelse til forslaget til ny norsk åndsverklov.

For SF Anytime er særlig de deler av forslaget som gjelder overdragelse av opphavsrett og nærstående rettigheter relevant. De fleste av SF Anytimes innspill vil derfor knytte seg til høringsnotatets kapittel 6 om overgang av rettigheter, foruten den foreslåtte audiovisuelle avtalelisensen. SF Anytime vil også kommentere forslaget til forbud mot strømming fra ulovlig kilde og forslaget til nye erstatningsregler.

Som det vil fremgå nedenfor er SF Anytime imot flere av de foreslåtte materielle endringene til åndsverkloven. Forslagene vil både enkeltvis og samlet bidra til å øke risikoen ved å investere i og tilby filmleietjenester og andre kommersielle tjenester basert på opphavsrett i Norge.

Om SF Anytime

SF Anytime AB, som er en del av Bonnier-konsernet, tilbyr en streamingbasert filmleietjeneste i Norge og Norden forøvrig. Formålet med tjenesten er å tilby et attraktivt og legalt alternativ til illegal nedlasting og streaming.

Filmleietjenesten tilbys både gjennom nettsiden <http://sfanytime.com/nb-NO/> og via norske operatører (distributører) som opptrer som agenter for SF Anytime. Tjenesten som er en såkalt Transactional Video on Demand tjeneste (TVOD), tilbyr norske kunder tilgang til filmer på tidspunkt og plattform valgt av kunden selv. Tjenesten er transaksjonsbasert, dvs. at kunden betaler per film som konsumeres. Størsteparten av innholdet i tjenesten er av anglo-amerikansk opprinnelse. Som nordisk aktør er SF Anytime imidlertid også opptatt av å formidle nordisk, herunder norsk innhold for å gjøre tjenesten attraktiv for norske forbrukere. Inntekter fra TVOD-distribusjon er en av de inntektsstrømmene som i dag bidrar til å finansiere investeringer i ny norsk filmproduksjon.

SF Anytime er konsernforbundet med SF Norge (selskapene er "søsterselskap"). SF Norge er Norges største filmdistributør og driver med salg av kjøpe- og leiefilm til filmforhandlere,

Postadress / Postal address
SF Anytime AB
Box 7200
103 88 Stockholm
Sweden

Besöksadress / Visiting address
Luntnakargatan 45
111 37 Stockholm
Sweden

Telefon / Telephone
+46 8 680 35 00

Org Nr
556748-2616
Momsreg nr
SE556748261601

Swiftadress:
NDEASESS
IBAN:
SE6095000099601804533097

Styrelsens säte /
Registered Office:
Stockholm
www.sfanytime.com
Ett Bonnier AB-företag

samt distribusjon av film til norske kinoer. SF Norge distribuerer film fra amerikanske studioer, norske produksjonsselskaper og uavhengige internasjonale filmleverandører. SF Norge er også samprodusent i norsk filmproduksjoner.

Overføring av rettigheter (rettighetsklarering)

For at SF Anytime skal kunne distribuere sitt innhold i Norge, er det avgjørende at åndsverkloven legger til rette for en effektiv rettighetsklarering. SF Anytime må ha sikkerhet både for at alle rettigheter er klarert for de tjenester SF Anytime tilbyr og for kostnadene ved ta den aktuelle film inn i SF Anytimes tjeneste. Den norske åndsverkloven er særlig relevant for erverv av rettigheter til norsk innhold for distribusjon i SF Anytimes tjenester.

Etter SF Anytimes oppfatning vil flere av de forslagene som Kulturdepartementet nå legger frem, skape mer usikkerhet om avtalers innhold, gi nye grunnlag for krav om endring av inngåtte avtaler og forårsake flere konflikter. Forslagene vil ikke bidra til å skape slike stabile rammebetingelser som SF Anytime er avhengig av for å kunne investere i norsk innhold til sine tjenester. SF Anytime vil i denne forbindelse særlig peke på følgende forslag til endringer i norsk åndsverkløvgivning:

Spesialitetsprinsippet

Forslaget om innføring av særlige tolkningsprinsipper og bevisbyrderegler, vil kunne bidra til å skape usikkerhet om innholdet i de rettighetsavtaler som inngås og skape flere konflikter. Dette vil kunne øke risikoen ved å kjøpe norske innholdsproduksjoner. SF Anytime opplever at departementets forslag, og da særlig den foreslåtte bevisbyrderegelen, avviker fra lovgivningen i de andre land der SF Anytime tilbyr sine tjenester, herunder Sverige.

SF Anytime ser heller intet behov for de foreslåtte reglene. Opphavsrettslige avtaler bør tolkes i henhold til alminnelige avtaletolkningsprinsipper og tvister løses i henhold til alminnelige sivilrettslige prinsipper.

Innføring av rett til rimelig vederlag

SF Anytime er opptatt av at alle medvirkende i en filmproduksjon får et rimelig vederlag for sin innsats, men støtter ikke en regel som skaper usikkerhet om inngåtte avtaler ved å åpne opp for senere krav om avtalerevisjon. SF Anytime mener videre at det ikke er riktig å ha som generelt utgangspunkt at den originære rettighetshaver er den svake part i en vederlagsforhandling, slik departementet gjør i høringsnotatet. SF Anytime opplever tvert imot at det innen f. eks. musikk og audiovisuell sektor der rettighetshavere representeres av kollektive forvaltningsorganisasjoner og lignende, tvert om er rettighetshaverne som har sterk markedsrett og bruker sin monopolstilling til å fremtvinge urimelig høye vederlag. En bestemmelse om rimelig vederlag må ta høyde for at den relative forhandlingsstyrken mellom rettighetshaver og erverver må vurderes konkret. SF Anytime vil også understreke at det ved vederlagsfastsettelsen ikke kan tas utgangspunkt i de standardavtaler eller -tariffer som rettighetshaverne eller deres organisasjoner selv i praksis har utarbeidet.

Dersom det innføres en rett til rimelig vederlag for den originære rettighetshaver, er det viktig at denne tar høyde for rettighetenes verdi i omsetningen, dvs. på sluttbrukerleddet

(konsumentpris). Det må gis rom for at også senere omsetningsledd kan få avkastning på sine investeringer både i filmen og tjenesten for øvrig. Bestemmelsen må også legge begrensninger på at kollektive forvaltningsorganisasjoner og andre som forhandler rettigheter å vegne av rettighetshavere bruker sin markedsmakt til å fremtvinge et urimelig høyt vederlag. SF Anytime er for øvrig enig med departementet i at vurderingen av hva som er et rimelig vederlag må ta utgangspunkt i forholdene på avtaleinngåelsestidspunktet og at krav om rimelig vederlag bare kan rettes til den originære rettighetshavers medkontrahent.

Adgangen til oppsigelse av rettigheter som ikke utnyttes (bruksplikt)

Forslaget om å innføre en bruksplikt innen tre år for den som har fått en eksklusiv rett til å gjøre et verk tilgjengelig for allmenheten med tilhørende rett til oppsigelse fra opphavsmannen side, fremstår etter SF Anytimes oppfatning som uegnet for audiovisuell sektor. Tiden det tar fra det tidspunkt hvor de originære opphavsmenn har levert sin ytelse og til det f.eks. er aktuelt å gjøre et filmverk tilgjengelig via en TVOD-tjeneste som den SF Anytime tilbyr, kan være mye lenger enn tre år.

Filmer overdras ofte i flere ledd og dersom en oppsigelse også kan gjøres gjeldende mot en erverver i et senere ledd, vil dette skape økt usikkerhet om avtaler inngått mellom parter i senere omsetningsledd. Forslaget klargjør heller ikke hvilke konsekvenser en eventuell oppsigelse vil ha for det vederlag som er betalt for den rettighet som sies opp og dermed ikke kan utnyttes som forutsatt. Etter SF Anytimes oppfatning må en oppsigelse medføre tilbakebetaling av mottatt vederlag. Også erververe i senere omsetningsledd må få kompensert sitt tap. I motsatt fall vil forslaget kunne brukes til å fremtvinge dobbeltbetaling for den aktuelle rettighet og skape usikkerhet om investeringer i distribusjonsrettigheter til audiovisuelle produksjoner.

Overgang av rettigheter i ansettelsesforhold

SF Anytime er enig i at overgang av rettigheter i ansettelsesforhold bør reguleres, men mener prinsipielt at alle rettigheter med unntak av de ideelle rettigheter bør gå over til arbeidsgiver. Særlig er det viktig at arbeidsgiver får rett til å overdra rettighetene videre til tredjemann uten at dette må avtales spesielt. I mange bransjer, herunder den audiovisuelle, er videreoverdragelse den måten en arbeidsgiver (f.eks. en produsent) utnytter rettighetene på. Dersom åndsverkloven slik departementet foreslår, tar utgangspunkt i at rettigheter til videreoverdragelse ikke overtas av arbeidsgiver, vil det kunne skape usikkerhet om omfanget av de rettigheter som avtales i senere omsetningsledd f.eks. mellom SF Anytime og filmprodusenter – og filmdistributører.

SF Anytime vil også oppfordre departementet til å lovfeste en presumpsjon for overgang av rettigheter i oppdragsforhold.

Avtaler om innspilling av filmverk

SF Anytime mener at departementet bør utvide presumpsjonen for overgang av rettigheter ved innspilling av filmverk. For at en film skal kunne utnyttes kommersielt, må rettighetene samles på en hånd. En utvidet presumpsjonsregel vil bidra til dette. Det vises i denne

forbindelse til at den tilsvarende regel i Sverige har et videre anvendelsesområde enn det departement foreslår i sitt høringsnotat.

Audiovisuell avtalelisens

SF Anytime mener prinsipielt at individuell klarering av filmer og annen audiovisuelt innhold der produsenter samler alle rettigheter på sin hånd og overdrar disse videre til senere omsetningsledd, er den mest effektive måte å klarere rettigheter på. Slik klarering kan imidlertid være vanskelig for eldre innhold (typisk filmklassikere) som ble produsert før man kunne se for seg dagens nye distribusjonsplattformer. SF Anytime er generelt positiv til at det etableres nye måter å klarere denne type innhold på. For SF Anytime er det imidlertid uklart hvilket behov den nye foreslåtte audiovisuelle avtalelisensen er ment å dekke ved siden av den generelle avtalelisensen som var forutsatt å kunne brukes i audiovisuell sektor.

Dersom formålet med forslaget er å legge til rette for mer kollektiv klarering på bekostning av den individuelle klarering av rettigheter som er vanlig internasjonalt, frykter SF Anytime at innføring av en slik bestemmelse vil komplisere rettighetsklarering i Norge. SF Anytime har videre erfaring med at det er vanskelig å få kollektive forvaltningsorganisasjoner til å ta høyde for at større eller mindre deler av rettigheter innen et område er frikjøpt gjennom individuell rettighetsklarering. Dersom rettigheter til TVOD-distribusjon av en film dels klareres individuelt og dels kollektivt skaper det risiko for dobbeltklaring og dobbeltbetaling av de samme rettigheter.

SF Anytime viser forøvrig til sitt innspill til revisjon av åndsverkloven av 25. juni 2015.

Pirattjenester

TVOD konkurrerer særlig med fysisk leiefilm og pirattjenester. SF Anytimes tjenester er under sterkt konkurransepress, og virksomheten har lave marginer. Som påpekt i SF Anytimes innspill av 25 juni 2015, har særlig ulike former for streaming av ulovlig utlagt film vært et betydelig problem i Norge. SF Anytime er derfor positiv til at det nå foreslås innført nye regler i åndsverkloven, jf. forslagets § 2 – 2, for å adressere denne utformingen.

Etter SF Anytimes oppfatning har imidlertid forslaget fått en uheldig ordlyd ved at bestemmelsen tilsynelatende gir uttrykk for at det som ikke åpenbart er ulovlig er lovlig. Det er vanskelig å forstå hva som er ment med dette. De foreslåtte vilkårene legger dessuten listen så høyt at SF Anytime frykter at bestemmelsen i realiteten vil få liten betydning i kampen mot pirattjenester. SF Anytime mener at all streaming av film fra ulovlig kilde bør være ulovlig på samme måte som kopiering til privat bruk forutsetter lovlig kopieringsgrunnlag.

Erstatning

SF Anytime er opptatt av at det er sanksjoner både av strafferettslig og erstatningsrettslig art ved krenkelser av opphavsrettigheter. SF Anytime er likevel imot forslaget om dobbelt erstatning ved forsettlig overtredelser. SF Anytime frykter at forslaget i praksis vil gjøre forhandlinger om rimelig vederlag mer vanskelig. Dette gjelder særlig ved klarering av rettigheter til filmer og andre fellesverk hvor utsiktene til å få dobbelt erstatning vil kunne

gjøre forhandlinger om gjenstående rettigheter slik som musikken i filmverkene, vanskeligere. Den foreslåtte bestemmelsen vil gi enkeltstående rettighetshavere og /eller rettighetsgrupper incentiv til å holde sin klarering tilbake eller bruke bestemmelsen som pressmiddel til å fremtvinge et høyere vederlag enn det som er rimelig. Bestemmelsen vil i så måte også i seg selv kunne bidra til at rettighetsklarering blir vanskeligere og til flere tvister.

Etter SF Anytimes oppfatning er det heller ikke rimelig at en erverver og/eller bruker av rettigheter som taper en tvist der det har vært rimelig tvil om det har foreligget en rettighetskrenkelse eller ikke, skal betale dobbelt erstatning. I mange tilfeller kan det være berettiget tvil om saksøker har opphavsrett eller hvordan inngåtte avtaler er å forstå. Sistnevnte gjelder særlig innen audiovisuell sektor der rettigheter kan være basert på avtaler inngått i forutgående omsetningsledd som brukeren ikke har innsikt i. Innføring av en rett til dobbelt erstatning vil derfor øke risikoen ved å tilby tjenester basert på opphavsrett i Norge.

Oppsummering

Det er viktig at åndsverkloven balanserer hensynet til rettighetshaverne og muligheten for å tilby lovlige tjenester, og at det ikke innføres regler som i praksis vil gjøre det vanskeligere å tilby lovlige tjenester til norske forbrukere.

Med vennlig hilsen

Jonas Dahlløf
VD/CEO
SF ANYTIME AB